

E. Kristoffersen & Sønner AS
Jennskaret
8475 Straumsjøen

Utslippstillatelse etter forurensningsloven

Søknad om utvidelse av smoltproduksjon av laks i Bø kommune

Fylkesmannen i Nordland viser til søknad fra E. Kristoffersen & Sønner AS om utvidelse og flytting av lokalitet for matfiskproduksjon av laks og ørret i Bø kommune, ankommet hit 19.3.2009 fra Fiskeridirektoratet region Nordland.

Vi har nå behandlet søknaden, og er kommet til at utslippstillatelse kan gis. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningslovens § 11. Vilkårene er gitt med hjemmel i samme lovs § 16. Tillatelsen gjelder fra den dato bedriften har fått konsesjon etter oppdrettsloven.

Tiltak	Frist	Se vilkår
Innsending av rapport fra miljøundersøkelse av type MOM- B og C utført i henhold til NS 9410.	Innen 2 år etter siste undersøkelse, ved høyeste belastning av lokaliteten	Nr. 5.2
Brakkleggingstiden for lokaliteten settes til minimum 12 måneder.		Nr. 1.1

Dersom anlegget ikke har tatt tillatelsen i bruk innen 2 år, eller at virksomheten har vært nedlagt i mer enn 2 år, må bedriften gi melding til Fylkesmannen som avgjør om ny søknad er nødvendig (jfr. blant annet forurensningslovens § 20).

I det følgende vil vi redegjøre for saksbehandlingen, Fylkesmannens myndighet etter forurensningsloven, begrunnelse for vedtaket, og opplysninger om klageadgang osv..

Grunnlag for avgjørelsen

E. Kristoffersen & Sønner AS søker om utvidelse og flytting av matfisklokalitet med laks og ørret ved lokaliteten Bonhammeren i Bø kommune. Lokaliteten er søkt til 3120 tonn biomasse, jf brev ankommet Fylkesmannen 19.3.2009 fra E. Kristoffersen & Sønner AS.

I henhold til veiledning 99:04 fra Statens Forurensningstilsyn skal Fylkesmannen behandle søknaden ved å:

1. Avgi en faglig uttalelse til Fiskeridirektoratet region Nordland og Mattilsynet ut fra hensynet til verneområder, friluftsliv og biologisk mangfold.
2. Avgjøre om utslippstillatelse kan gis ut fra forurensningslovens bestemmelser.

Søknaden har vært offentlig kunngjort og kommunalt behandlet slik forurensningsloven, krever (jfr. pkt 2). Det foreligger ingen merknader fra Bø kommune som har betydning for Fylkesmannens vurdering av saken.

Uttalelse fra oss til Fiskeridirektoratet region Nordland og Mattilsynet gis i eget brev datert den 29.4.2009 (jfr. pkt. 1).

Begrunnelse for at utslippstillatelse kan gis

Lokaliteten Bonhammeren ligger i Stavsundet mellom Langøya og Tindsøya i Bø kommune, og like ved grensen til Øksnes kommune. Under anlegget er det fra 108 til 112 meter dypt, og bunnen under anlegget skrår nedover til omtrent 120 meter. Anlegget ligger i lengderetning langs land. Vedlagt søknaden er det en B-undersøkelse gjennomført i februar 2008, av Vesterålen Fiskehelsetjeneste AS.

Vedlagt søknaden er målinger på vannutskiftningsstrøm, spredningsstrøm og bunnstrøm, utført i juli/ august 2008. Strømmålingene er foretatt på 7 meter, 45 meter og 80 meters dyp. Strømmen er avtakende nedover i vannsøylen. Gjennomsnittlig overflatestrøm er på 2,7 cm/s, gjennomsnittlig spredningsstrøm er på 1,4 cm/s og gjennomsnittlig bunnstrøm har en fart på 1,1 cm/s. Overflatestrømmen har i hovedsak en sørvestlig retning. Spredningsstrømmen har et noe uryddig strømbilde, men har en sørvestlig hovedretning. Bunnstrømmen har en relativt svak, men jevn nordøstlig strømretning.

Det er tatt bunnprøver fra 11 prøvestasjoner på ulike dyp, fra 77 – 121 meter, og fra disse ble det foretatt målinger av fauna, i tillegg til kjemiske og sensoriske målinger.

Faunaundersøkelsen registrerte mangebørstemark ved 10 av 11 prøvestasjoner, og på prøvestasjonen på 117 meter ble det i tillegg registrert skjell, pigghuder og sjøstjerne. Ved stasjon 1 og 3 (på 108 og 114 meters dyp) ble det registrert *Malacoceros fuliginosa*, som er en forurensningstolerant art.

De kjemiske målingene viste at pH/ Eh har normale verdier, og settes til tilstand 1 (Meget god), ifølge NS 9410.

Den sensoriske undersøkelsen viste at bunnsedimentet var mykt, og bestod i hovedsak av mudder, skjellsand og noe leire ved enkelte av prøvestasjonene. Det ble registrert lukt ved stasjon 1, 3 og 9, noe som indikerer opphopning av organisk materiale på bunnen ved disse prøvestasjonene. Tilstand for de sensoriske verdiene settes til tilstand 2 (God), ifølge NS 9410.

På bakgrunn av faunaundersøkelsen, i tillegg til de kjemiske og sensoriske undersøkelsene settes lokalitetens middeltilstand til tilstandsklasse 1 (Meget god), ifølge NS 9410.

Fylkesmannens vurderinger av lokalitetene

Lokaliteten ligger over en skrånende bunn, som skrår ned til et område på omtrent 120 meter. Bunnsedimentene består av mudder og leire, som understøttes av svak strøm i området. Bunnstrømmen er registrert med en nordøstlig retning, det vil si at strømmen går ut fra land og ut i retning dypområdet. Dermed vil partikler fra anlegget bli spredd utover et større område. Ved tre av stasjonene er det registrert lukt, som indikerer organisk belastning på bunnsedimentene. Det ble også registrert forurensningstolerante arter ved to av disse stasjonene. Det er imidlertid ikke overvekt av de forurensningstolerante artene, da det også ble funnet børstemark ved de samme stasjonene.

Den eksisterende lokaliteten ligger omtrent 100 meter sør for omsøkt lokalitet, og i august 2007 hadde denne tilstandsklasse 3 (Mindre god) ifølge NS 9410, ved maksimal biomasse. Omsøkt lokalitet har tilstandsklasse 1 (Meget god), og derfor anser man det som gunstig for bunnmiljøet at man flytter lokaliteten lenger nord. I tillegg har man en mer gunstig bunntopografi, med skrånende bunn og mer åpne vannområder, slik at man får en bedre spredning av partikler utover resipienten.

Fylkesmannen mener at lokaliteten vil tåle biomassen det søkes om, men vil følge opp lokaliteten ved neste miljøundersøkelse for eventuelt vurdere brakkleggingstiden. Det er usikkerhet om hvor stor andel av partiklene som havner i dypområdet ved lokaliteten. Det settes derfor vilkår om nye undersøkelser av type MOM- B og MOM-C etter 2 år fra siste resipientundersøkelse, fortrinnsvis ved høyeste belastning, se vilkår 5.2.

Undersøkelsene skal være utført i henhold til NS 9410.

Det er satt vilkår om brakkleggingstid for lokaliteten Bonhammeren. Brekkleggingstiden settes til minimum 12 måneder, se vilkår 1.1.

Etter innføringen av akvakulturforskriften 01.01.05 er alle oppdrettsbedrifter pålagt miljøundersøkelser av hver enkelt lokalitet også i driftsfasen. Dette regimet gir miljøforvaltningen en bedre oversikt gjennom serier av miljøundersøkelser. Hvis det etter senere undersøkelser viser seg at lokaliteten ikke er egnet for søkt produksjon eller at de drives for hardt kan fylkesmannen i medhold av forurensningsloven omgjøre utslippstillatelsen ved f.eks. å redusere tillatt biomasse, eller øke brakkleggingstiden.

Erstatningsansvar og klageadgang

Tillatelse til utslipp fritar ikke for erstatningsansvar etter forurensningsskade, jfr. forurensningslovens § 10 og kap 8. Tillatelse til utslipp fritar Dem ikke fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Tillatelsen kan påklages til Statens forurensningstilsyn (SFT) i henhold til forvaltningslovens kap. VI av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. Eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø.

Eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller SFT kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jfr. forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Partene har rett til å se sakens dokumenter i henhold til forvaltningslovens §§ 18 og 19. Fylkesmannen vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om behandlingen av saken.

Med hilsen

Marit Torsvik (e.f.)
Fung. seksjonsleder

Marit Gressetvold
konsulent

Kopi:

Fiskeridirektoratet, Postboks 158 Sentrum, 5804 Bergen
Mattilsynet, Felles postmottak, Postboks 383, 2381 Brumunddal
Bø kommune, Rådhuset, 8475 Straumsjøen

Utslippstillatelse av 29.april 2009 for E. Kristoffersen & Sønner AS

Utslippstillatelsen er gitt på grunnlag av søknad fra **E.Kristoffersen & Sønner AS**, datert 19.3.2009, samt opplysninger framkommet under behandling av saken.

Vedtak

I medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) av 13. Mars 1981 nr 6, § 11, 16, 18, gir Fylkesmannen i Nordland herved E. Kristoffersen & Sønner AS tillatelse til utslipp til luft og vann fra oppdrettsanlegg for laks og ørret i sjø på lokaliteten Bonhammeren.

- *Tillatelse til utslipp gjelder de lokaliteter nevnt i tillatelsens pkt. 0. Rammer.*
- *Tillatelse til utslipp gjelder fra den dato bedriften har fått konsesjon etter oppdrettsloven.*
- *Oppdrettsproduksjon på den enkelte lokalitet skal **ikke overstige** den biomassen som er klarert under saksbehandling av den enkelte lokalitet.*
- *Tillatelsen gjelder også utslipp fra rengjøring av produksjonsutstyr (ikke notvask), fôrtilberedning, medisinerer, og avfallsbehandling knyttet til anleggets egen virksomhet.*
- *Tillatelsen gjelder ikke utslipp fra slakte- /pakkeanlegg og fra impregnering av nøter.*

Dato:
29.4.09

Marit Torsvik (e.f)
Fung. seksjonsleder

Marit Gressetvold
Konsulent

0. Rammer

Tillatelsen omfatter de til enhver tid tildelte lokaliteter i henhold til Fiskeridirektoratets konsesjonsdokument. Alle lokaliteter har vært igjennom ordinær saksbehandling hos Fylkesmannen. Utslippstillatelsen gjelder for biomasse på 3 120 tonn for lokaliteten Bonhammeren.

1. Utslipp til vann

1.1 FÔRING OG PRODUKSJON

Ved fôring av fisken skal tap og spill unngås. Dersom våtfôr benyttes, skal fôret tilsettes tilstrekkelig bindemiddel for å hindre umiddelbar oppløsning.

- *Det er satt vilkår om brakkleggingstid for lokaliteten Bonhammeren. Brekkleggingstiden settes til minimum 12 måneder.*

1.2 FÔRKJØKKEN

Fettholdig vann fra fôrkjøkken skal passere fettavskiller før utslipp. Fettavskilleren skal dimensjoneres, bygges og drives i samsvar med NTNFI-Indrens veiledning nr.1

1.3 MEDISINER, KJEMIKALIER O.L

Medisiner, insekticider, kjemikalier og lignende skal lagres forsvarlig og avlåst slik at de ikke er tilgjengelige for uvedkommende. Lagerlokalet skal utformes slik at spill ved uhell eller lignende ikke slippes ut og kan samles opp, for eksempel ved hjelp av oppsamlingstanker/kanter med tilstrekkelig volum.

Anvendelse og utslipp av medisiner, insekticider, desinfeksjonsmidler og lignende skal skje i samsvar med gjeldende regelverk/ retningslinjer fra myndighetene.

1.4 SANITÆRAVLØPSVANN

Det må fremmes egen søknad om utslipp av sanitæravløpsvann fra personalrom (dusj, toalett, vask o. l.). Søknaden sendes kommunen, som avgjør den i samsvar med bl.a. avløpsforskriften.

2. Utslipp til luft

Fôrlagring, fôrtilberedning, spyling og tørking av nøter, håndtering av avfall samt andre aktiviteter ved anlegget skal foregå på en slik måte at det ikke fører til luktulempet av betydning for naboer eller andre.

3. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi (døgnmiddel) ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl.19-23) $L_{pAekv4h}$	Natt (kl.23-07) $L_{pAekv8h}$	Søn-helligdager (kl.07-23) $L_{pAeq16h}$	Natt (kl.23-07) L_{AI}
55 Db(A)	50 dB(A)	45 dB (A)	50 dB(A)	60 dB(A)

Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing /lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

4. Avfall og slam

4.1 GENERELT

Alle typer avfall (dødfisk, slakteavfall, fett, slam, plast, fôrsekker, papir, kjemikalierester osv.) skal **samles opp** etter hvert og håndteres slik at det ikke oppstår forurensningsmessige ulemper. Dumping i sjø/ vassdrag, nedgraving eller brenning er ikke tillatt uten særskilt tillatelse.

4.2 NÆRINGSAVFALL

Som næringsavfall regnes alt avfall fra næringsvirksomhet. Eksempler er dødfisk, samt større mengder plast (fôrsekker), papp, garnlin og tauverk. Næringsavfall skal leveres til lovlig avfallsanlegg med mindre det gjenvinnes eller brukes på annen måte.

Dødfisk, fiskeavfall: Anlegget skal være slik utstyrt og drives slik at død og døende fisk tas opp av merdene **hver dag**, og om nødvendig hyppigere ved høy dødelighet.

Fersk, medisinfri dødfisk skal konserveres så raskt av kvaliteten ikke forringes, for eksempel ved ensilering (ved ensilering må dødfisken også kvernes og tilsettes antioksydant). Deretter skal avfallet leveres til bedrifter som kan nytte det i sin produksjon, det vil si gjenvinning (fôrprodukter, gjødsel/ jordforbedringsmiddel).

Bedervet og /eller medisineret dødfisk skal leveres til bedrifter /mottaksanlegg godkjent for slikt avfall. Av hensyn til faren for smittespredning og luktulemper anbefales det at avfallet kvernes og ensileres. Av hensyn til faren for smittespredning og luktulemper skal oppbevaring og transport av dødfisk foregå i **lukkede** (vasketette) tanker.

Bedriften skal selv eller i samarbeid med andre bedrifter ha utstyr med tilstrekkelig kapasitet til å håndtere **større uforutsette dødfiskmengder** som også kan oppstå i forbindelse med sykdomsutbrudd, algeoppblomstring eller lignende (jfr. også vilkår 6.1).

4.3 MEDISIN- OG KJEMIKALIERESTER, FARLIG AVFALL

Ubenyttede rester av medisinfôr, antibiotika og lignende, inkludert emballasjen, skal samles opp og lagres forsvarlig før levering til produsenten eller annen instans godkjent av myndighetene. Det samme gjelder oppsamlede medisinholdige fôrrester og ekskrementer.

Farlig avfall som spillolje, batterier, malingsrester, løsemidler, avfettingsvæsker, insekticider osv. skal oppbevares og leveres i samsvar med kapittel om farlig avfall i forurensningsforskriften.

Farlig avfall skal leveres årlig og til godkjent mottaker, jfr. § 11-8 i forurensningsforskriften. Deklarasjonsskjema skal fylles ut ved levering av farlig avfall.

4.4 SLAMFJERNING

Dersom det er nødvendig med slamfjerning fra sjøbunnen (opprenskning) skal dette omsøkes skriftlig til Fylkesmannen. Antatte mengder, transportopplegg og deponeringssted må beskrives i søknaden. På grunn av smittefaren må også veterinærmyndighetene varsles.

Oppsamlet slam skal om mulig nyttes til gjødsel /jordforbedringsmiddel (se vilkår 4.3). I følge forskrift om gjødsel mv. av organisk opphav er det mulig å søke kommunen om slik bruk på gårdsbruk, der hvor forskriftens kap. 6 om krav til lagring og kap. 7 om krav til bruk kan overholdes.

Dersom dette ikke er mulig, skal det i utgangspunktet leveres til godkjent avfallsmottak.

5. Intern og ekstern kontroll av anlegget

5.1 INTERNKONTROLL

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til forskrift av 06.12.96 om systematisk helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften).

Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning, og kunne redegjøre for risikoforhold. Dette innebærer utarbeidelse av interne driftsinstruks, tilsyn av fôringsutstyr, ensileringsutstyr og lignende, samt ha tilgang til et reservelager for de mest utsatte komponenter.

Det vises også til Fiskeridirektoratets forskrift av 19.03.04 om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen (IK-Akvakultur).

5.2 RESIPIENTUNDERSØKELSE

- *Resipientundersøkelse av type MOM-B i henhold til NS 9410 skal gjennomføres på lokaliteten **Bonhammeren** innen to år etter siste miljøundersøkelse, ved høyeste belastning av lokaliteten. Rapport fra undersøkelsen skal være Fylkesmannen i hende så snart dette lar seg gjøre.*
- *Resipientundersøkelse av type MOM-C i henhold til NS 9410 skal gjennomføres på lokaliteten **Bonhammeren** innen to år etter siste miljøundersøkelse, ved høyeste belastning av lokaliteten. Rapport fra undersøkelsen skal være Fylkesmannen i hende så snart dette lar seg gjøre.*

I medhold av forurensningslovens § 51 kan Fylkesmannen pålegge anleggets eier å utføre og bekoste resipientundersøkelse. Undersøkelsen skal være i tråd med gjeldende veileder og retningslinjer (NS 9410 og SFT 97:03).

Dersom resipientundersøkelsen viser at lokaliteten ikke er egnet for omsøkt produksjon omgjøres utslippstillatelsen etter forurensningslovens § 18.

5.3 JOURNALFØRING, INSPEKSJON AV BEDRIFTEN

Bedriften skal journalføre:

- Fiskeproduksjon og fôrforbruk (type, mengde)
- Mengde rømt fisk
- Død og kassert fisk (mengde, sammensetning, behandling og leveranse)
- Antibiotika, insekticider og kjemikalier (type, mengde, sammensetning og bruksperiode)
- Oppsamlet slam (type, mengde, disponeringsmåte)

Journalen må oppbevares på anlegget i minst 2 år og være tilgjengelig for tilsynsmyndighetene ved kontroll.

Anleggets eier plikter å la representanter for Fylkesmannen og de etater og institusjoner som Fylkesmannen bemyndiger, inspisere anlegget til enhver tid.

6. Generelle vilkår

6.1 AKUTTE UTSLIPP

Bedriften plikter å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og begrense akutte utslipp, jfr. Forurensningslovens § 40 og forskriften om akutt forurensning.

Dersom det oppstår akutte utslipp, for eksempel ved større dødfiskmengder eller ensilasjeutslipp, skal Fylkesmannen varsles så snart som mulig.

6.2 FORURENSNINGSGEBYR, STRAFFEANSVAR

I medhold av forurensningslovens § 73 kan Fylkesmannen fastsette tvangsmulkt til staten for å sikre lovens bestemmelser og vilkårene i tillatelsen overholdes.

Overtredelsene av vilkårene i tillatelsen er straffbart i henhold til forurensningslovens kap. 10.

6.3 ENDRING AV TILLATELSEN

I medhold av forurensningslovens § 18 kan Fylkesmannen i Nordland oppheve eller endre vilkårene gitt i tillatelsen eller gi nye vilkår. Eventuelt kan anlegget kreves flyttet.

6.4 NEDLEGGELSE, EIERSKIFTE, KONKURS

Ved **eierskifte**, inklusive ny eier etter en konkurs, må det gis melding om dette til Fylkesmannen i Nordland innen 4 uker. Det samme gjelder navneendring.

Ved **nedleggelse** av driften, for eksempel på grunn av konkurs, skal det også gis melding til Fylkesmannen i Nordland, jfr. Forurensningslovens § 20.

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

6.5 BORTFALL AV TILLATELSEN

Dersom anlegget ikke har tatt tillatelsen i bruk innen 2 år, eller at virksomheten har vært nedlagt i mer enn 2 år, må bedriften gi melding til Fylkesmannen som avgjør om ny søknad er nødvendig (jfr. blant annet forurensningslovens § 20).